

V I Lenin

Den Ryska revolutionens styrka och svaghet

April 1907

En artikel med ovanstående titel i gårdagens *Narodnaja Duma* är ett exempel på ett lugnt, klart och enkelt klarläggande av de principiella skiljaktigheter, som råder bland socialdemokraterna. Det är lika behagligt och nyttigt att diskutera på en sådan grundval, som det är obehagligt och omöjligt att bemöta hysterin hos *Privet* eller *Otgoloski*.

Men för att komma till saken. Det har uppstått meningsskiljaktigheter över hur man skall värdera kadeterna och narodnikerna. Vad det gäller kadeterna koncentrerar sig motsättningarna kring frågan *vem de representerar* som *Narodnaja Duma* helt korrekt påpekar. ”Mellan- och småbourgeoisin, huvudsakligen i städerna”, svarar *Narodnaja Duma*. ”Den ekonomiska grundvalen för dessa partier utgöres av en del av de mellanstora godsägarna och mellanbourgeoisin, i synnerhet den borgerliga intelligentian, medan en del av de småborgerliga demokraterna i stad och på landsbygd följer dessa partier blott i kraft av traditionen, och eftersom de medvetet bedras av liberalerna.”

Mensjevikerna är avgjort mera optimistiska i sin värdering av kadeterna än vi är. De slätar över eller förnekar deras relationer med godsägarna, medan vi understryker dem. De betonar deras relationer till den demokratiska småbourgeoisin i städerna, medan vi betraktar dessa relationer somutomordentligt svaga.

Vad det gäller godsägarna säger *Narodnaja Duma* att vårt uttalande i *Nasje Echo*, nr 7, är naivt – det uttalande där vi räknade till 20 godsägare, inte i den förra (det var ett misstag från *Narodnaja Dumas* sida) utan i den nuvarande kadetgruppen i duman. Det finns miljonärer och höga ämbetsmän också bland socialdemokraterna, säger *Narodnaja Duma* ironiskt.

Vilken ömklig ironi! Var och en inser att män som Singer, Arons och Nalivkin är enskilda individer, som övergått från bourgeoisin till proletariatet. Men, mina herrar, skulle ni på allvar vidhålla, att 20 godsägare (av de 79 medlemmarna som utgör de konstitutionella demokraternas grupp, dvs *en fjärdedel*) är individuella anhängare av 60 borgerliga intellektuella, och inte vice versa? Vidhåller ni att det är godsägarna som för en liberal-intellektuell politik och inte liberala intellektuella som för en godsägarpolitik? Ni skämtar om Singer och kamrat Nalivkin — men det var bara ett litet trevligt skämt för att skyla över en hopplös position.

Sammansättningen av kadeternas dumagrupp är naturligtvis inte det väsentliga beviset, utan blott ett symptom. Det viktigaste beviset ligger först och främst i godsägarliberalismens historia i Ryssland (vilket *Narodnaja Duma* medger). För det andra – och detta är det väsentliga – ligger det i en analys av de konstitutionella demokraternas nuvarande politik. ”Kadeternas agrarpolitik är *väsentligen* (lägg märke till detta) en godsägarpolitik” (*Nasje Echo*, nr 7). ”Kadeternas 'liberalism' är liberalismen hos den borgerliga advokaten som vill försona bonden med godsägaren, och som gör detta till godsägarens fördel” (a a).

Narodnaja Duma har inget svar på detta argument.

Vidare. Hur påvisar de de klassmässiga förbindelserna mellan det konstitutionellt demokratiska partiet och den demokratiska småbourgeoisin i städerna? Genom att använda valstatistik — städerna väljer merendels kadeter, det är ett faktum. Men det är inget bevis. För det första

ger vår vallag företrädare åt de *icke-demokratiska* skikten av bourgeoisin i städerna. Alla vet att folkförsamlingarna mera exakt ger uttryck åt åskådningarna och stämningarna ”hos den *demokratiska* småbourgeoisin i städerna”. För det andra är kadeterna starkare och vänsterfolket svagare i stadskurierna i de stora städerna än i de små städerna. Detta ser man i elektorstatistiken. Härav följer att kadeterna representerar, inte den demokratiska småbourgeoisin, utan den liberala mellanbourgeoisin. Ju större staden är, desto starkare antagonism mellan proletariatet och bourgeoisin, och desto starkare är kadeterna i den (borgerliga) stadskurien, jämfört med vänsterfolket. För det tredje erhöll i 22 stora städer, där det fanns ett vänsterblock, högern 17.000 röster, oktobristerna 22.000, kadeterna 74.000 och vänstermännen 41.000 röster. Det var möjligt att *i ett slag* beröva kadeterna ett så stort antal röster, blott emedan de inte var demokrater, överallt, i hela världen, har liberala advokater förrätt den demokratiska småbourgeoisin, och avslöjats av socialisterna.

”Är det sant”, frågade *Narodnaja Duma*, ”att vår mellan- och småbourgeoisin redan är intresserad av att undertrycka revolutionen för att krossa proletariatets styrkor, som utgör ett direkt hot mot dem?” Och man svarar själv: ”Det är definitivt inte sant.”

Dessa ord ger ett *definitivt lögnaktigt* uttryck för *våra* synpunkter. Detta, kamrater, betyder att polemiserar utan principer. Ni vet mycket väl att vi skiljer mellan kadeternas och oktobristernas kontrarevolutionära natur, att vi inte inbegriper *småbourgeoisin* när vi fördömer dessa partier som kontrarevolutionärer, att vi anser att godsägarkadeterna fruktar inte bara arbetarna, utan också bönderna. Ni förvränger bara, kommer inte med några invändningar.

Nästa argument av *Narodnaja Duma* är faktiskt en invändning. Kadetterna blir mer moderata och mer reaktionära allteftersom revolutionen dalar, inte när den stiger, dvs inte på grund av sin kontrarevolutionära natur utan på grund av sin svaghet. Kadetternas taktik är, säger *Narodnaja Duma* i kursiv, ”*inte en taktik av kontrarevolutionär styrka utan en taktik av revolutionär impotens*”.

Det tycks således som om kadeterna också är revolutionärer, men impotenta revolutionärer. Detta är en monstruös slutsats. För att komma till denna skriande orimlighet måste de utgå från en totalt felaktig förutsättning. Detta misstag ligger i förnekandet av kadeternas godsägarkaraktär (i Ryssland är *godsägaren* en kontrarevolutionär, antingen på svarthundrade- eller oktobrist-sättet, eller på kadetsättet) och i förnekandet av det faktum att borgerliga *intellektuella* dominerar bland kadeterna. Om vi korrigerar dessa två misstag, får vi den riktiga slutsatsen: *De konstitutionella demokraternas taktik är en taktik av kontrarevolutionära godsägare och borgerligt-intellektuell impotens*. Godsägarna är en kontrarevolutionär kraft. Och det är storbourgeoisin också. Den borgerligt intellektuelle och den liberala regeringstjänstemannen är deras ynkliga tjänare, som döljer sin drängtjänst åt kontrarevolutionen bakom en mask av ”demokratiskt” hyckleri.

Det är inte sant att kadeterna ”svängde åt höger” först med nedgången, och inte med uppsvinget i revolutionen. Kom ihåg *Natjalo*, kamrater från *Narodnaja Duma*. Kom ihåg artiklarna som gick ut på att ”Witte är börsens man, Struve är Wittes man”. Det var strålande artiklar! Och det var också strålande tider – vi hade då inga meningsskiljaktigheter med mensjeviker i vår värdering av kadeterna ... För att ge en korrekt bild av kadeternas attityd till uppsvinget, eller uppsvingen i revolutionen, måste vi säga – då revolutionen visar sig på gatorna, visar sig kadeten i ministerns tambur.

Struve gick till Witte i november 1905. Någon från kadeterna besökte någon från svarthundradena i juni 1906. Miljukov gick till Stolypin den 15 januari 1907. Så var det och så kommer

det att förbli...

* * *

Narodnaja Duma slutar med att ge en ekonomisk grundval för sina åsikter om kadeterna:

”Beroende på Rysslands svaga utveckling i städerna och det dominerande inflytande från storföretag inom stadsindustrin har vår mellan- och småbourgeois i städerna ett alltför litet inflytande på landets allmänna ekonomiska liv, för att uppleva sig själva som samma oberoende politiska kraft, som dessa klasser en gång i England och Frankrike ansåg sig vara...” Mycket bra och helt riktigt. Det är bara det att det inte gäller kadeterna. Och vidare försvinner härigenom den föregivet marxistiska motsättningen mellan ”storbourgeoisin i städerna” och ”efterbliven småbourgeois på landsbygden” som ofta används i ett försök att rättfärdiggöra den mensjevikiska taktiken... ”De kan inte förvandla proletariatet till ett verktyg eftersom proletariatet redan kämpar under sitt eget socialdemokratiska banér.” Mycket sant! ”Detta är orsaken till all vacklan, till hela dess obeslutsamhet i kampen mot det halvfeodala självhärskardömet system ...” Återigen mycket sant, men det gäller inte kadeterna, det gäller trudovikpartierna och grupperna som hämtar sitt stöd inte blott från småbourgeoisin på landsbygden utan också i städerna!

Denna relativa svaghet hos den borgerliga demokratin i städerna förklarar också det faktum att våra borgerliga demokrater så snart det börjar svänga mot vänster omedelbart förlorar stadsmarken under sina fötter och dras ner i bondenarodnikernas träsk...”

Detta är sant, detta är tusen gånger sant! Vi hade inte ens vågat drömma om en sådan total bekräftelse på den bolsjevikiska taktiken från *Narodnaja Duma*. ”Så snart våra borgerliga demokrater börjar svänga mot vänster blir de narodniker. Detta är precis som det är – borgerliga vänsterdemokrater är narodniker. Kadetterna låtsas bara vara demokrater, i själva verket är de inte alls demokrater. I den mån proletariatet måste genomföra den borgerliga revolutionen i sällskap med den borgerliga demokratin är de därför tvungna att agera i ett politiskt ”block” i ordets vida bemärkelse som innefattar inte blott överenskommelser kring val och parlament utan också gemensamma aktioner utan några överenskommelser med vänstern, dvs narodnikerna, småbourgeoisin, mot de svarta hundradena och mot kadeterna!

Quod erat demonstrandum.

Nästa gång skall vi tala med *Narodnaja Duma* speciellt om narodnikerna.

II

Om vi erkänner att ”narodnikerna är kadeternas grannar till vänster”, att de ”ständigt vacklar mellan kadeterna och socialdemokraterna”, måste detta oundvikligen leda till ett erkännande av den bolsjevikiska politiken – att tvinga narodnikerna att ta ställning för socialdemokratin, mot de svarta hundradena och mot de konstitutionella demokraterna.

Mensjevikerna försöker att försvaga den oundvikliga slutsats man måste dra från deras medgivande, eller att undvika den genom att hänvisa till det faktum att bönderna, då de är ”mer revolutionära och mer demokratiska” än liberalerna, på samma gång är ”genomsyrade av reaktionära sociala utopier” och strävar efter att ”vrida historiens hjul tillbaka på ekonomins område”.

Detta argument som är mycket vanligt i vår socialdemokratiska litteratur, rymmer ett stort misstag ur logikens och den ekonomiska historiens synpunkt. Här jämför man meter med kilo,

den reaktionära naturen hos böndernas idéer om den socialistiska revolutionen jämför man med den liberala politikens reaktionära natur i den borgerliga revolutionen.

Om bönderna otvivelaktigt befrämjar reaktionära utopier med hänsyn till socialismens uppgifter, befrämjar den liberala bourgeoisin med hänsyn till just dessa uppgifter reaktionära orgier som de i juni 1848 eller maj 1871.

Om för närvarande dvs i den borgerliga revolutionen, bönderna och deras ideologer, narodnikerna, för en reaktionär politik jämfört med liberalerna skulle marxist aldrig anse att narodnikerna vore mera vänster, mera revolutionära och mera demokratiska än liberalerna.

Det är uppenbarligen något som är galet här.

Jämför liberalernas agrarpolitik med narodnikernas. Inrymmer den inte vissa drag som för närvarande är ekonomiskt reaktionära? Hos båda parter är kravet att begränsa rörligheten av jordegendomen reaktionär. Den byråkratiska naturen hos kadeternas agrarpolitik (jordägarnas *byråkratiska* jordkommittéer) gör *i praktiken* dess reaktionära natur mycket farligare och detta på ett omedelbart sätt. Således gynnar jämförelsen icke på denna punkt liberalerna.

”Jämlikhet” vid jordens fördelning... Tanken om jämlikhet mellan småproducenter är reaktionär eftersom den innebär ett försök att i det förflutna och icke i framtiden söka lösningen på den socialistiska revolutionens uppgifter. Proletariatet främjar inte en socialism som innebär jämlikhet mellan småproducenter, utan en socialism av socialiserad produktion i stor skala. Men just denna tanke om jämlikhet är det mest totala, mest konsekventa och bestämda uttrycket för de borgerligt demokratiska uppgifterna. De marxister som har glömt detta rekommenderas att gå till volym I av Marx' *Kapitalet* eller till Engels' *Anti-Dühring*. Jämlikhetsidéen uttrycker på det mest totala sätt kampen mot livegenskapens alla kvarlevor, kampen för varuproduktionens vidaste och renaste utveckling.

Vårt folk glömmar ofta detta när de talar om den reaktionära naturen hos narodnikernas ”egalitära” agrarprojekt.

Det är inte bara ideologiskt som jämlikhetstanken uttrycker det mest fulla förverkligandet av den fria kapitalismens och varuproduktionens betingelser. Också materiellt inom sfären för de ekonomiska relationerna hos ett jordbruk som håller på att frigöra sig från livegenskapen, utgör jämlikheten mellan småproducenter en betingelse för den mest omfattande, mest totala, fria och snabba utvecklingen av ett kapitalistiskt jordbruk.

Denna utveckling har försiggått i Ryssland under lång tid. Den har påskyndats genom revolutionen. Den enda frågan är om den kommer att följa, låt oss säga, den preussiska typen (bibehållandet av godsägare i jordbruket med jordträlen i slaveri och betalande ”i enlighet med en rättvis värdering” för ett svältminimum av jord), eller den amerikanska typen (upphävandet av godsägarbruket och överförandet av all jord till bönderna).

Detta är det grundläggande problemet hos hela vår borgerligt demokratiska revolution, den fråga som kommer att avgöra dess nederlag eller seger.

Socialdemokraterna kräver överförandet av all jord till bönderna utan kompensation, d v s de kämpar beslutsamt för den andra typen av kapitalistisk utveckling, den typ som är fördelaktig för folket. I böndernas kamp mot de feodalt sinnade godsägarna utgör jämlikhetstanken den starkaste ideologiska impulsen i kampen för jorden – och upprättandet av en jämlikhet mellan småproducenter utgör det mest totala upphävandet av alla livegenskapens kvarlevor. Jämlikhetsidéen är därför bonderörelsens mest revolutionära idé, inte bara för att den stimulerar den

politiska kampen, utan också för att den stimulerar renandet av jordbruksekonomin från livegenskapens kvarlevor.

I den mån narodnikerna är av den åsikten att jämlikheten kan upprätthållas på basis av en varuproduktion och att jämlikheten kan vara ett element vid utvecklandet av socialismen är deras åsikter felaktiga och deras socialism reaktionär. Det är någonting varje marxist måste veta och komma ihåg. Marxisten skulle emellertid vara otrogen sin historiska analys av den borgerligt demokratiska revolutionens speciella uppgifter om han skulle glömma att just denna jämlikhetsidé och de många olika egalitära projekten är det maximala uttrycket för den borgerliga revolutionens uppgifter, *inte* den socialistiska, och att det uttrycker uppgifterna, inte för kampen mot kapitalismen, utan för kampen mot godsägarnas och byråkratins välde.

Ett alternativ är en utveckling av den preussiska typen – den slavägande godsägaren blir en junker, godsägarnas statsmakt konsolideras under ett årtionde, monarki, ”militär despoti, uppnyttat med parlamentariska formen) istället för demokrati, den största ojämlikhet bland befolkningen i stad och på land. Det andra alternativet är en utveckling av amerikansk typ — upphävandet av godsägarbruket, bonden blir en fri farmare, en folklig regering, det borgerligt demokratiska politiska systemet, den största jämlikhet bland landsbygdsbefolkningen såsom en utgångspunkt för, och en betingelse för den fria kapitalismen.

Sådana är de historiska alternativen, vilka präglas av kadeternas hyckleri (vilka skulle leda landet längs den första vägen) och den socialt reaktionära utopismen hos narodnikerna (som skulle leda landet längs den andra vägen).

Det är uppenbart att proletariatet måste ägna all sin kraft åt att stödja den andra vägen. Blott genom att göra detta kommer de arbetande klasserna snabbt att befria sig från de sista borgerliga illusionerna – ty jämlikhetssocialism är den sista borgerliga illusionen hos småägarna. Endast i detta fall kommer folkets massor, som lär sig av verkligheten och inte från böckerna att snabbt vinna praktiska erfarenheter av odugligheten hos alla sorters egalitaristiska planer och deras kraflöshet inför kapitalets makt. Blott i detta fall kommer proletariatet att snabbt befria sig från ”trudovikiska” (dvs småborgerliga) traditioner, befria sig från de borgerligt demokratiska uppgifter som oundvikligen tränger sig på den för närvarande, och helt kunna ägna sig åt sina egna, sanna klass- (dvs socialistiska) uppgifter.

Det är endast oförmågan att förstå förhållandet mellan borgerligt demokratiska och socialistiska uppgifter som får vissa socialdemokrater att frukta fullbordandet av den borgerliga revolutionen.

Blott en oförmåga att förstå den borgerliga revolutionens uppgifter och innersta natur kan ge upphov till argument som de följande: ”Den (vår revolution) har inte, i sista hand, kommit till stånd genom böndernas intressen, *utan* [??] genom det utvecklade borgerliga samhällets intressen”, eller, ”denna revolution är borgerlig och *därför* [!?!?] kan den inte fortskrida under en bondefana och med ett ledarskap av bonden (*Narodnaja Duma*, nr 21, 4 april). Av detta tycks det som om bondejordbruket i Ryssland inte vilade på en borgerlig grundval, utan på någon annan! Bondemassornas intresse är just intresset av den mest totala, snabba och omfattande ”utveckling av det borgerliga samhället”, en utveckling av den ”amerikanska” och inte den ”preussiska” typen. Det är just av detta skäl som den borgerliga revolutionen *kan framåtskrida* ”under böndernas ledarskap” (mera korrekt under proletärt ledarskap, om bönderna, som vacklar mellan kadeterna och socialdemokraterna i allmänhet följer socialdemokraterna). Den borgerliga revolutionen under bourgeoisins ledarskap kan endast bli en ofullbordad revolution (dvs strängt taget inte revolution utan reform). Den kan bli en verklig

revolution blott under proletariatets och böndernas ledning.

Nasje Echo, nr. 11 och 12, 5 och 7 april 1907

V I Lenin, *Collected Works*, Vol. 12